

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

# NOVI SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensov-

poliže. iom. Mali

oglasí do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p, i oglasna taksa posebí. Popúst po dogovori.

## Naša največšarana

Pogledni najlepše drevo v svojem sadovnjaki! Veselje ga je pogledati. Lepo razraščeno, košnato z močnimi vekami, punimi lepih rudečih jabuk... Čast gospodari, šteri zna meti v redi svoje sadoveno drevje, da ostane zdravo i vsikdar rodi.

Odžagaj pa drevi edno močno veke, ki je mela v sebi največ življenja, ki je štela biti vrh, pa se drevo začne žalostiti, rumeneti, süšiti. Življenje v njem vmira, pravoga sadü več ne rodi, listje odpada i več ne požene, le tü pa tam šče kleti cvete, dokeč se tüdi tisto ne posüši. Drevo se mora dol posekati, ar sada več ne rodi.

Slovenska krajina, ti si edno takše lepo, košnato, rodno drevo. Kak lepo cvete vsakše leto, kak lepi sad rodi vsakše leto. Mlade veke poganjajo, pune življenja, pune moči. To je tvoja mladina, Slovenska krajina. Zdrava je, močna je, lepo cvete i lepe sade obeta, ali jaj tomi drevi, jaj, Slovenska krajina, odžagali so ti najmočnejšo veke, tisto veke, ki je štela biti vrh, ki bi mogla najlepši sad roditi. To veke ti je odžagala — tüjinska roka...

Naša mladina najlepših let, cvet naše krajine je odtrgana i presajena v tüjino, v Ameriko, Nemčijo, a zadnja leta največ v Francijo. Jezero i jezero najlepših, najbolj zdravih naših deklet je odišlo. Pravijo, da so odišle krüha iskat. Kaj ga doma ne morejo najti? Ti rodovitna dolinska i lepa gorička, ali neščeta dati več niti vsakdanešnjega krüha svojoj rodnoj deci? Ali ne moreta dati, nemata? Ali zaistino morajo iti tak daleč po sveti, med same nepoznane, med same tühince tiste deklinje, ki so se včasih tak brezskrbno igrale na podoknaj, pri sosedovih, kak angelci nedužne deklince? I zdaj v tüjini, v hladnom nepoznanom kraji, gde nega sladke materine reči, gde nega brata i sestre, gde nega verne prijateljice, v toj hladnoj tüjini morajo jesti bridki vsakdanešnji krüh?

Oh krajina, ti lepo drevo hiraš, vehneš, se süšiš. Glavni vrh ti je odžagani. Od njega čakaš življenja, čakaš lepše bodočnosti. Pa kak naj ga čakaš, če se pa mladina, naše deklinje, naše bodoče matere ne nadajajo na tvojih sladkih prsih, če pa v tüjini pijejo slabo mleko, s šterimi si počasi zastrupljajo svojo krv, šteta se pretaka po njihovi žilaj — a s seboj nosi klice smrti. Dekline, do šterih nemre segnoti skrbna materina roka, šteta ne čüjejo karajoče, a lübezni pune očine reči, so odane v milost i nemilost tühinskoj roki, ki je strašna, zamazana, žareča, ki vse žge i osmоди, gde se dotekne. A naša deklina, kak se je naj obrani, če pa je ne more nagovoriti, ne povedati v njenom jeziki, da bi jo razmila, da bi se prestrašila i zbežala. Naša deklina je tak kak nemi stvor, kak živinče, ki ga ženejo na mesnico. Mirno stopa, nič se ne brani, ar ne ve, kama ide.

Ali čüjete jok teh naših deklin? Čüjete ga? Matere, očevje, čüjete ga? Poslušajte! Njeno pismo, ki ga ob prvih piše, skrbno prečitite i prislühnite, kak nemilo tihi zdih se čüjejo iz njega. Tihi so i težko jih je čüti, vaša hči jih je zatišala v lepe reči, da vas ne bi preveč vznemirila, da vam ne bi delala preveč skrbi, da vam ne bi povzročila bridkih vöric, šterij je že itak preveč. A počasi tej tihi, nemili zdih vtihnejo, nikaj več nega čüti. Vaša hči se je privadila tühinskomi krühi, žareča roka jo je osmодila i na zgorenem mestü je nastala trda skorja, šteta več ne čüti, ar je zamrla. Tü je konec.

O, stariš, gda hči začne hvaliti tühinsko življenje, te je slabo obhodila

## Dr. Marko Natlačen naš novi ban.

11. sept. je bio pozvani k predsedniki vlade g. dr. Marko Natlačen, ljubljanski odvetnik i bivši predsednik ljubljanskoga oblastnoga odbora. Predsednik njemi je sporočo, da je imenovani za bana dravske banovine.

Naš novi ban nam je dobro znani iz časa, gda je bio predsednik ljubljanske oblasti. Že kak dijak je med tovariši bio vsikdar med prvimi. Bio je delaven, delao pri vnogih društvih. Pomali se je začno baviti s politikom i je v bivšoj SLS prihajao vsikdar bole do veljave. Dr. Korošci je bio vsikdar na velko pomoč. V časi, gda so naši kat. voditelji bili odpelani, je tüdi dr. Natlačen bio zgrabljeni, zato ar je po svojem katoličanskomišljenji zagovarjao pravico našega slovenskoga lüstva. Pa kolo se vrtili okoli, i dr. Natlačen je prišeo do največše oblasti v našoj

## Čuvajmo se vukov v ovčoj koži.

Že od nigda se neprijatelji kat. cerkve trüdijo, kak bi jo mogli vničiti. V borbi proti sv. veri so organizirali kak najmočnejše orožje brezverski tisk. Kapital, šteteroga so meli v svojih rokaj, so vložili v razna tiskarska podjetja. Začnoli so izdavati novine, knige, letake itd. Davali so to fal, skoron zabada. Ali da se je to na žalost na velko širilo i küpovalo i so zaslužili velike vsote peněz, šteteroga so ponovno vlagali v svoja podjetja. Dnes že majo podjetja, v šterih se dnevno tiska na stojezere primerkov brezverski novin. Vsi tej jezeri novin, šteteri idejo vsakši den v svet, se čtejo. Njihov cio je, da se povsedi i pri vsakšoj priliki pobija naš navuk i rüši kat. cerkev. V svojih brezverski novinaj z jalnoščov rüšijo düševno življenje i levlejo v düše strup nevere i mržnje proti Bogi. To delajo tak jalno, ka če človik dobro ne pazi, niti v pamet ne vzeme kak grdo se norčarijo z sv. vere. Pišejo najgrše nespodobnosti, šteta so tak grde, ka človeki samomi od sebe lice zarudeči. Tak kolejo sramežljivost. Z pobožnosti se norčarijo. Zločince malajo kak junake. Krivico, greh branijo. Vse to neopaženo zastruplja srce i v düšaj gasi svetlost vere. Kak se pravi po narodnoj: „Vrag je nigdar nej sit.“ Tak tüdi oni s svojim uspehom so nigdar nej zadovoljni. Zagvišno so v pamet vzeli, ka njihova brezverska ideja pravim katoličancom preveč smrdi po komunizmu, pa so se zato oblekli v ovče kože, ka nebi zgleдали tak strašni i bi ležej prišli med veredostojni narod. Začnoli so izdavati novine i pisati knige, v šterih ščejo seznaniti narod s svetim pismom. Knige so po zyünešnjosti izdelane kak prave pobožne. Naslovi so većinoma takši, ka se žmetno v pamet vzeme,

(so izjeme, pa redke). Postanola je žrtve pokvarjenoga sveta.

I te naše hčere se bodo ednok povrnile i bodo postale matere našim vnükecom. Kak bodo vršile svoje materinske düžnosti, kak bodo vzgajale svojo deco, da bi z njih zrastle dobro, zdravo, pošteno lüstvo. Tüjina naše dekle ne vzgaja za dobre matere. Tüjina jih vzgaja za „mačehe“. A če ne bomo meli dobrih mater, ne moremo čakati lepe bodočnosti. Dobre matere so najbolše vzgojiteljice naroda. Sam sv. oča Pij XI. približno etak pravijo: „Dajte mi dobrih mater, i celi svet prenovim.“

Što bude kriv, če bodo naši potomci ešče nesrečnejši, kak smo mi dnes?

Ne, to ne rešite v našo krajino,

banovini. Mi Slovenci v Slov. krajini se njegovimi imenüvanji za bana iz srca veselimo, ar je g. ban našega katoličanskoga mišljenja i zato vüpamo, da bo s svojov velkov lübvajov, ki njemi jo naroča katoličanska vera, obino tüdi nas najdelešnje Slovence ob madjarskoj meji. Svoje veselje združimo z veseljom vse Slovenije, ki je v petek i soboto noč zažarela od kresov. V püšlec dühovnih rož, ki ga Slovenija ob toj priliki poklanja svojemim novimi bani, vpletemo tüdi mi Prekmurci rdečo rožo lübvavi i globeke vdanosti. Vej začanja svoje delo v imeni Onoga, ki vodi usodo narodov“, tak je povedao pri pozdravi svojih uradnikov, gda so se njemi prišli pokloniti. Naj njemi dobri Bog pomaga, da naša banovina v časi njegove banske službe dosegne to, ka Bog z njov dosegnoti želi.

če so nej pobožne, zato ka so po jalnošči porabili veliko ime „Bog“, naj bi samo kem dale prišli med bogaboječü narod s svojim brezbožnim delom. Kak se sami hvalijo, knig majo prevedeni na 36 raznih jezikov, v nakladi prek sto milijonov zvezkov. Knig je dosta vrst, ali po vsebini so skorom ednake, pa tüdi brez vse vrednosti. Zato je potrebno pri küpüvanji svetih knig dobro paziti, če so prave, ali je pa samo vuk maskirani v ovčoj koži. Da nebi prišli v pomoto, je knige najbolše küpiti naravnost v tiskarni, šteta so nam že poznane kakše knige tiskajo. Če pa že küpimo od od kakšega agenta knjigo, poglednimo na drugoj strani, pa če ne vidimo natisnjeno dovoljenje kakše vekše kat. institucije, n. pr. Škofijskoga ordinariata, knige nesmimo küpiti kakši šteta naslov majo. (To se tiče samo pobožno-verski knig.) Da vucje v ovčih kožaj nebi mogli vničiti naših düš, je düžnost vsakšega katoličanca, ka potpira samo katoličanski tisk. Če ščemo biti borci za pravico naše vere, če ščemo braniti čast sv. Cerkve, ne smejo priti v naše roke novine, šteta so nej izrazito katoličanske. Katoličanske novine se nigdar ne bojijo pravice, zato ka njim je to cilj i düžnost braniti pravico. Zato vsi katoličanci složno potpirajmo katoličanski tisk. „Zobston zidamo šole, cerkve i oltare, če na njihovo obrambo ne postavimo močen tisk.“ — Pij XI. To je sveta istina. Dnesden se že čte vsepovsedi, celo i tam kama nemre priti glas pripovednika bože reči. Zato nam nesmi biti vseedno kakši tisk se širi i čte. Moremo se trüditi, ka se kem bole razširi kat. tisk, ar brez toga zobston čakamo bolšo bodočnost človečanstva.

P. M. Horvat.

da naša mladina mora püščati svojo rojstno hišo i se ločiti od družine, ki je od Boga postavljena, da vzgaja vsakšo kotrigo, ki v njoj zraste. To nas pela v vsikdar vekšo dühovno propast, iz šteta sledi vsakša druga nevolja. Rešitve moramo iskati v okvirü domače domovine. Na pomoč nam mora priti naša lastna mati domovina. — Kak, to je pitanje, ki ga mora bodočnost rešiti. Večno ne bomo hlapci tühincov, niti za franke, niti za dolare ne. Iskali bomo krüha doma, ki nam ga bo morala dati država, ali pa bomo iskali rodovitne zemle, kama se odselijo tisti, ki več ne najdejo zadosta krüha doma. I si postavimo nove naselbine s pomočjov lastne matere domovine.

Mladina, dijaki, to je naše glavno pitanje, ki nas čaka, da ga rešimo v bodoče. Na delo!

## Razgled po katoličanskome sveti.

**Nadpüšpek I. E. Šarič i pravoslavni.** Našim katoličancom nasproten tisk komaj čaka, da bi mogeo ge kaj najti, ka bi Sarajevskoga nadpüšpeka prevz. g. dr. Ivana Ev. Šariča prikazao kak neprijatela sloge katoličancov i pravoslavnih. Vendar se je pred nikelko dnevi ne daleč od Botsanskoga Šamca dogodilo sledeče: Nadpüšpek Šarič je potüvao po verskom opravili od sela do sela po svojoj püšpekiji. Prle kak je prišeo v selo Novi Grad, je počakalo nadpüšpeka par sto pravoslavnih kmetov s svojim dühovnikom, da ga pozdravijo. Tam je bio postavljeni i slavolok. Pravoslavni narod je posipao pot, po šteteroj je prišeo nadpüšpek Šarič s pšenicov in s cvetjom i njemi vzklikao: „Blagoslovi nas sveti oča!“ Nadpüšpek dr. Šarič, globoko genjeni nad tak svečanim sprejemom, je delio svoj blagoslov na vse strani. Pred slavolokom je počakao nadpüšpeka pravoslavni dühovnik i ga pozdravo. Govor toga dühovnika je izzvao v nadpüšpekovij očaj skuze radosti i on je dühovniki iskreno odgovoro: „Dragi brat, tvoje reči i te tvoj korak so me globoko genili. I overjen sam, da so Srbi i Hrvatje bratje i da se morejo lübiti. Sam apoštol pravi: „Vse premine, i vera i vüpanje, le lübezen ostane.“ Gda je nadpüšpek svoj govor skunčao je obino toga pravoslavnoga dühovnika i ga küšno. To so vidili prisotni katoličani i pravoslavni. Nastalo je splošno obinjavanje i pobratinstvo Hrvatov i Srbov.

**Judašov spomenik ogromne velikosti** je postavljeni v varaši Sviač ob Volgi pri Kasanu. Otvoritveni govor je meo eden bolševik z rdečimi vlasmi: Dugo so prej premišlavalali, ali naj postavijo spomenik Kajni, Luciferi ali Judaši, za šteteroga so se končno odločili, ar je meo batrivnost, da se je Vstanoviteli kršćanstva proti postavu. Gda je spadnola zavesa, se je občinstvo po ruskoj navadi globoko priklonilo. Spomeni k predstavlja ogromnoga moškoga, ki se s pesnicov proti nebi proti. — Botra, kumica je bila nekdašnja plesalka D. Mihajlovna, ki je stene svojega oddelka v posebnom vlaki mela prevlečene z nesramnimi glotinami. — Sami sodite!

**Sveta meša več kak 700 m pod zemlov** je bila v belgijskom rudniki blüzi Liege (liež, fütlich) za ponesrečene rudare. Navzoči so bili vsi tisti čas zaposleni delavci. (Iz Bógoljub-a.)

**Strašno delo v Mehiki.** 14. sept. je predsednik republike Canderas podpisao zakon, s šterim se Cerkvi vzeme vse njeno imanje brez kakše izjeme. Vsa zemlišča, vsa poslopja, cerkve, šole samostani, svete posode, kelihü, obleka — vse je država vzela Cerkvi. To je največki rop, ki so ga bolševiki gda napravili. Niti v Rusiji so ne šli tak daleč.

**Preganjalec Cerkve — v klošter.** Varšavski katoličanski list pri naša glas, da je dr. Mierzynski, znani v mestü Lodz, ki je središče delavcov na Poljskom odpotüvao i da se že tri mesece nahaja v samostani, gde se pripravla za redovnika. — Dr. Mierzynski je bio zdravnik v velkoj bolnici v Lodzi. Bio je predsednik združjenja framasonov. Spisao je tüdi protiversko knigo i ovak po časopisaj vnogokrat blato Cerkve. Že večkrat se je morao zagovarjati pred sodiščom, tak grdo je napadao Boga. A zdaj se je odločo, da de samo Njemi slüžo. Bog je vse-mogočen.

## NEDELA.

Velki prerok je stano med nami i Bog je obiskao svoje lüstvo.

M o l i m o. Tvojo Cerkev, Gospod, naj tvoja smilenost vsikdar očüščuje i čuva; i da brez tebe ne more obstati, naj jo vsikdar vodi tvoja dobrotta.

### Petnajsta nedela po risalaj.

Evangelium sv. Lúkača VII.

Vu onom vremeni: Šo je Jezuš vu Váraš, ki se zove Nám: i šli so ž njim Vučenički njegovi, i vnožina velika. Gda bi se pa približavao k Varaškim vratam: oyo mrtveca so vö nesli jedinoga sina matere svoje: i ona je bila dovica, i ž njov varaška vnožina velika. Šterö, gda bi vido Gospod, smilüyo se je nad njov, i pravo je njej: Ne joči se. I pristopje, i dotekno se je skrinje (oni pa, ki so ga nesli, stanoli so) i veli: mladenec, tebi pravim, stani gori. I gori se je opravo, ki je bio mrtev, i začeo je gučati. I dao ga je materi njegovoj. Obisao je pa vse strah, i zvišavali so Boga, govoreči: ka je veliki Prorok gori stano med nami; i ka je Bog pohodo lüstvo svoje.

Berilo iz pisma svetoga apoštola Pavla Galačanom. „Bratje! Če živimo po dühi, po dühi tüdi ravnajmo. Ne bodimo želni prazne časti, da bi eden ovoga izživali, eden ovomi bili nevoščeni. Bratje, tüdi če šteroga dobijo v grehi, takšega vi, ki ste dühovni, v dühi krotkosti opomnite i zednim pazi na sebe, da tüdi ti ne prideš v skušnjavo. Eden ovoga bremena nosite i tak spunite postavu Kristušovo. Zakaj, če što misli, da je kaj, gda je nikaj nej, samoga sebe vara. Svoje delo naj vsakši premisli i potom bo meo hvalo proti sebi ne proti drugomi. Vsakši bo najpre lastno breme nosi. Što se vči v reči božoj, naj s tistim, ki ga vči, deli vse dobrine. Samo se ne motite; Bog se ne da zasmehüvati. Ka najpre što seja, to de tüdi žeo. Što seja v svoje meso, bo od mesa žeo pogüblenje i što pa seja v düha, bo od düha žeo večno življenje. Gda dobro delamo, pa ne pešajmo; zato ka bomo ob svojem časi želi, če ne opešamo. Dokač teda mamó čas, delajmo dobro vsem, posebno pa svojim domačim po veri\*.

„Ka što seja, to bo tüdi žeo“. Te Pavlove reči me najbolje zadenejo, če prečtem denešnje berilo. Sv. apoštol govori od sejanja v zdajšnjem vremeni: ka što seja. Žetev bo pa v bodočnosti: to bo tüdi žeo. Vse naše življenje je čas sejanja. Z zadnjov võrov se sejanje pretrga i taki sledi žetev, ki bo pa na drugom sveti.

Strašno resne misli so to za vsakšega človeka. Zato ka za vsakšega človeka valajo. Vsi smo sejavci. Vsakši ma svoje pole, v štero seja i gde bo tüdi žeo. Ta pola so naše düše. Apoštol toti pravi, da što seja v meso, bo žeo od mesa — pogüblenje. Z rečjov „meso“ misli sv. apoštol vse, ka je slaboga pri človeki, človečo pokvarjeno naturo, ki nas vsigdar vleče v greh: v gizdo, nevoščenoost, parovnost, pijančüvanje, nečistüvanje, krajo i. t. d. I što slabo naturo posluša i se njoj da voditi, tisti seja v meso, tisti bo od mesa žeo pogüblenje. — Proti mesi pa postavi sv. apoštol düha. Što seja v düha, bo od düha žeo večno življenje. Z rečjov „düha“ pa misli vse tisto, ka je dobrog v človeki, ka nas zdigavle nad vsakdanešnju posvetlost i vodi k Bogi. Düha, to je prava pobožnost, štera vse šče včiniti po božoj voli. Ne išče v niednom deli, ne v reči, ne v premišlavanji nikaj drugo, kak samo to kak bi bilo Bogi po voli. Düha ne išče svoje časti, nego če jo dosegne, jo Bogi daruje, Bogi na čast; če ga prime skušavec, da bi ga potegno v prepad greha, se z vsemi močmi prime Boga, k njemi kriči za pomoč, naj ga ne püsti spadniti v greh. Če pa že itak tak nesrečen, da v greh omahne, ga düha nagible, da ponizno i skesano spadne na kolena i prosi odpüščanje. Tak dela düha. Što se tomi da voditi, bo žeo večno življenje.

Silno važno je za mene, ka sejam i v kaj sejam. Vsakši den, vsakšo võro sejam. I kama šte idem, bodisi na pole, ali v cerkev, ali v tujino, v Francijo, Ameriko, vsikdar vseširo sejam. Vsakša miso, vsakša reč, šče bole pa vsakše delo je seme, ki se bo ednok vagalo i plačüvalo. O, bodimo sejavci düha, kak nas je naš Gospod Kristuš navčo. Sejajmo vsikdar v düha, posebno v mladij letaj. To seme je najmočnejše, najbolje globoko požene korenje v edno i v drugo, v düha i meso, kama pač sejam. Žetev ž naprej vidimo. Denešnje berilo nam jo pove.

## Za našo gimnazijo.

Dne 4. septembra sta odpotovala v Beograd g. Hartner Ferdinand, soboški župan i g. Bajlec Franc, advok. konc., bivši urednik naših Novin, da bi pri prosvetnom ministri znova zaprosila, naj se odprejo višji razredi naše gimnazije. V Beogradi sta teva gospoda počakala naš poslanec dr. Klar i ravnatelj Martinišče dr. Kelenc. Vsi so nato bili prijazno sprejeti pri notranjem ministri dr. Korošci i pri ministri dr. Kreki. Oba našiva gospoda ministra sta se z vsov svojov autoritetov zavzela za našo gimnazijo. Vsa deputacija je bila sprejeta potom pri prosvetnom ministri, sledi ponovno pri pomočniki prosvetnoga ministra g. Kovačevići, ki je bio našoj gimnaziji jako naklonjen. Naši gospodje so v Beogradi izjavili, da prle nemrejo iti domov, dokač ne dobijo jasnoga odgovora, ali bodo otvorjeni višiji razredi naše gimnazije ali nej, zato ka večina dijakov čaka doma v Soboti na vpis v peti razred. Ostali so zato v Beogradi do 8. septembra. V soboto, dne 7. septembra sta g. prosvetni minister Štosovič i pomočnik

ministra g. Kovačević našoj delegaciji ponovno obečala, da dobimo v Soboti popuno, osemrazredno državno gimnazijo, tak, da se najprej odpre peti razred, nato pa vsako leto en razred več, dokač ne bo vseh osem razredov. Izjavila sta pa, da letos ne bo mogoče otvoriti 5. razreda, zato ka v letošnjem državnom proračuni nega za to potrebnoga kredita. Naši gospodje so nato izjavili, da za letošnji peti razred prevzeme vse stroške soboška občina i so prosili ministra, naj se peti razred že letos otvori, če soboška občina da takšo izjavo, ka je soboška občina tüdi včinitila. Po teh ministrovih jasnih obübah mora tedaj vsak čas priti brzjavno dovoljenje za vpis dijakov v peti razred, kak je to pomočnik ministra sam povedao, če bodo tej gospodje držali svojo reč. Pri toj priliki moramo omeniti, da sta se našiva ministra g. dr. Korošec i g. dr. Krek za našo gimnazijo v tom časi ponovno izredno energično zavzela, za štero smo njim iz srca zahvalni.

## Ogledalo za življenje.

Kak veselo je življenje družine, dokač so vsa deca zbrana doma okoli očē i materē i se med sebov lepo zživljejo, eden ovomi pomagajo, vsi skrbijo za skupno imanje, delavni so, šparavni, ljubijo se, pošteni so, nepreklinjajo, ne ponočüjejo, ne pijančüjejo itd. Mir i boži blagoslov je v takšoj družini. To pa je vretina prave zadovolnosti.

Ali gde je dnes takša družina, ki bi zaistino bila vretina prave sreče kotrig? Denešnje družine so vnoge razbite, razklane, tak kak gda povoden hišo podere i brvna raznese na vse kraje. Deca so raztepena po širnóm sveti, starišje se pa doma mantarajo. Ali pa če so deca šče menša, pa starišje odidejo v svet i deco püstijo pri kakšoj tetici ali strici, naj je majo na skrbi. Srečo iščejo, ali sreče ne najdejo, zato, ka je sreča vse drugo kak penez.

Ka je vzrok toj razklanosti, toj telšoj nezadovolnosti? Stiska, od štere se je že telko pisalo i čülo, da smo že vsega siti. Nega penez, nega krüha, to je glavni zrok, ki največ nevol povzroča. Je pa šče vnoگو drugih menših vzrokov, od šterih malošto piše, ar se vsi samo nad velikimi pregovarjamo, na male pa te pozabimo. Toda tej mali vzroki so za vnoگو družino dostakrat bole kvarni, kak pa kriza, ki je celi svet zagrabila.

Zato pomislimo samo nekaj takšij sreči, ki so kak male rane na teli družine i človeka. Edna sama šče tak ne boli, če jih je pa več, pa je telo vse ranjeno, betežno, hira. Vsakši naj proba najti samoga sebe v toj ali onoj napaki. Če se pa ne najde, blagor njemi.

1. Ponočüvanje dečkov. To je edna velka rana, štero čüti vsa družina. Gda dečko dorašča i se že skoro razvije do zadnje forme, bi morao biti v družini največše veselje. Okoli 20 leta bi morao biti že tolko pamenten, da bi se ž njim dalo zgučati od vseh pitanj, ki so v družini. Vnogo jih je gospodarskij, družinskij i drugij, štera trebe v družini vrediti, da bo lepo mirno življenje. Oča, kak ti glavlar družine, bi morao ta pitanja prinesti naprej pred vso družino. Toda če ma sina, ki ponočüje, njemi je v največšo nevolu. Takši sin nema prave vole za niedno reč pri hiži. Počasen je, nemaren, zamišlen; vsikdar ga treberivati, ka nekaj gene. Ka je zrok? Sin ponoči hodi med slabe dečke, tam posluša vse vrste nelepe reči, štere mlado srce jako rado sprijme. Te reči sina pomali kvarijo, njegovo čisto, veselo düšo giftajo. Začne sam kaj iskati, prav lahko tüdi najde. Vse to se godi ponoči, po dnevi je pa zaspani, zamišleni, za nikše delo ne. Oči nazaj guči, materi se ešče bole vüpa, sestre njemi nikaj povoli več ne vejo včiniti, nikdar robače prav speglati — z ednov rečjov: strašen bič je takši sin pri hiši. Što je tomi

zrok? Največ ponočüvanje, v štero je sin zablodo ešče kak deca.

Stariš, drži sina, dokač je mladi. Šibo lahko vügneš, veko že žmetnej.

2. Ples. Je že nekaj, ka dopadne človečoj naturi. Vsakša žila se gene gda začüješ lepo muziko. I to gibanje žil šče človek pokazati na zvüna, tak da celo svoje telo spravi v gibanje po muziki. Toda samomi bi se prenoró vidilo skakati. Poišče si par, navadno drugi spol. — Ma ples v sebi skritoga nekaj, ka vleče. Navadno je to nedovoljena stvar, ki jo sam pri sebi dostakrat ne spoznaš. Pa te vleče i lahko popunoma pokvari. Toda ples tüdi košta. Trebe plačati muzikašom, za vino sebi i družbi. Gde te penezze dobi. Če je ne dajo oča, je vzeme. Pri tom pa majo škodo vsi ostali bratje i sestre. Ali se naj njim to dopadne?

Nikak nej. Zato nastane svaja i mira pri hiši več nega.

3. Obleka. Vsakši se rad lepo obleče. Tüdi kmečki dečko šče meti lepi kaput. Če bi bili penez, naj bi bilo. Nego v zdajšnoj sükešini iskati dragi gvant pa nikak ne prav. Vsakši se naj oblači tak kak je njegovomi stani primerno. Nikak pa ne prav, da bi si kmečki dečko ali dekla štela küpiti dragši gvant, kak kakši doktor ali njegova gospa. Če bo doktor meo raztrgan kaput, se ga bodo ljudje ogibal. K cotaši ne bi šteli iti iskat zdravja. Doktor mora meti dobro obleko. Ne pa je niednomi kmečkomi dečki v špot, če nema fine obleke, posebno v denešnoj sükešini ne. Šteri kmet pa ma penezze, da bi deci lahko drago obleko küpo? Špot je dnes za tistoga, šteri penezze meče na drago obleko, ar jo navadno zavolo gizdalinstva nosi. To je pa ne v čast niednomi dečki, ne dekli. Doma pa penezze krvavo potrebüjejo za druge potreboče, pa jih nega. I znova nastane nemir pri hiži.

Prevelka svoboda naših mladih. To je tüdi edna velka falinga med nami. Naši dečki i dekile lahko idejo kama šte na proščenje, na delo, v gorice itd. Ka se godi med njimi, gda stariša nega pri njih? Kakši so pogovori takših mladih? Če je dete ne pri stariši, je vsikdar večka nevarnost, da se pokvari. Posebno dekile nikak ne bi smele hoditi same brez starišovnikam. Vsakši zna, v kakšoj nevarnosti je dekla, če sama ide v drugo faro pravimo na proščenje, ali v gorice, gde se vina pije malo več kak navadno. Tak se med slabimi pokvari, pa je nej za domače delo. Vsikdar so nevole z njov. Dečko, posebno pa dekla ne bi smela nikdar nikam, če nega poleg kakšega starejšega, ki bo znao meti skrb za njo. Po drugij krajaj je takša navada, pri nas je pa v tom pogledi zaistino slabo. — Znova stariši — vršite svoje dužnosti!

Z doma. Strašno küga se je vse-

lila med nas: Nezadovolnost v domačoj hiši. Vse šče oditi v svet iskat sreče. Vnogi so zaistino potrebni. Od teh ne gučimo. Vnogi pa samo zato, ar drugi idejo. Ali predragi, tujina našoj deci ne reže sladkoga krüha. Četüdi si že kaj zaslüžijo, pa se düševno i telovno vničijo tak, da so na nevolu, gda pridejo domov. Po sveti se navadno nikaj dobra ne navčijo, slabo pa na vsakšem vogli vidiš. I tak se tej naši mladi vzgajajo daleč od svojih domačih, največkrat slabo, le redko pa dobro. Gda pridejo domov, prinesejo s sebov to ka so se navčili. Domači, ki so nikam ne hodili, ga več ne razmijo, zato se njemi doma več ne vidi, ešče bole je nezadovoljen, štenka ob vsakšoj priliki i tak povekšavle družinski nemir. — Zato pa ne z doma, če ne krvava sila!

Stariš. Jabuko ne spadne daleč od dreva. Te prigovor ma dosta istine v sebi. Deca so prava slika starišov. Iđi k družini, gda so deca sama doma opazüj to deco, kak se opanaša i taki boš znao, kakši so starišje. Če je stariš pobožen, bo navadno tüdi dete, če stariš kune, bo tüdi dete kunolo, če je stariš brbrav, bo tüdi deca brbrava, če se stariša med sebov kregata, so tüdi deca divja, da jih ne moreš krotiti. Starišje s svojim zgledom lahko napravijo paradüžom v družini ali pa tüdi pekeo. Posebno mati je važna. So tüdi izjeme, se razmi, ali v glavnom je tak.

Zato kelkokrat se tožimo nad nevolami. Vnogim smo sami krivi. Samo probajmo spoznati, ka je njihov vzrok i bomo videli.

## Politični pregled.

V Ženevi v lepom ženevskom mestu razpravljajo državniki najmočnejših evropskih držav, kak bi napravili mir med Italijov i afrikanskov državov Abesinijov, da ne bi prišlo do boja med tema dvema državama. Italija, šteroj je domača država pretesna, bi na vsak način rada dobila zemlo i krüih v rodovitnoj Abesiniji za svoje lüdi, druge države so njoj pa za to nevoščene. Abesinija je pa članica Zveze narodov, tak kak Italija i je Italija brez vzroka nesmi napadniti, nego mora o tom sklepati najpre Zveza narodov. Zđaj se v Ženevi visoki gospodje po glavi škrablejo i eden drugoga spitavlejo, kak bi napravili, da bi Italija vseedno kakši falat Abesinije dobila pa da bi to se tak izgledalo, kak da bi se Abesiniji le nikša krivica nej zgodila. Izgleda pa, da se tej gospodje ešče tak hitro ne sporazmejo.

Volitve na Poljskom. V velkoj poljskoj državi so se te dni vršile volitve v državni parlament. Ar v Poljskoj na žalost tüdi vlada diktatura, so lüdjje pokazali svoje nerazpóloženje proti diktaturi i vsemi božnomi, ka je z diktatorov v zvezi s tem, da so nej šli volit. V celoj državi je poprek šlo volit komaj 30% vsej volilcov. Vidite, da diktature po celom sveti velka večina prebivalcov nešče meti, zato, ka so diktature ešče vsešerom lüdstvi samo v škodo bile. No pri nas se tü pa tam ešče izda najde kakši višije pametni človek, šteri se za diktaturo navdüšuje.

Stranka po našoj državi. Kak znamo po naši zakonaj, šteri ešče zđaj valajo, smejo obstojati samo velke stranke, razširjene po celoj državi. Po strašnom ravnaji gospodov, ki so ustanovili J. N. S. stranko je ta stranka s svojov vladov popunoma buknoła i so se začnole ustanavljati nove stranke. Kak prva takša vsedrjavna stranka je ustanovljena Jugoslovanska Radikalna Zajednica, štera, kak se vidi iz imena, se ne imenuje stranka, nego zajednica, to pa zato, ar so v to novo zajednico stopile bivše cele stranke, tak tüdi naša bivša Slovenska ljudska stranka. Program te nove stranke odgovarja zakonskim predpisom, glavno pa, ka nas v tom programi veselje je to, da bodo po tom lahko posamezne pokrajine, tak tüdi naša Slovenija, s svojimi penezmi i s svojim imanjom malo bole same gospodarile, kak pa do zđaj. Tüdi demokrati skušajo ustanoviti svojo vsedrjavno stranko, pa nemrejo po celoj državi zadosta pristavov vküp spraviti. Pri Mački je pa to nevolu, da je ešče zđaj nej sestavo svojega programa. Hrvaško lüdstvo se

nam v istini mili. Vsi njuvi voditelji že od nigda, tak tudi Radič pa zdaj Maček celo svoje življenje sestavljajo program, šteri je pa ešče izda nej sestavljeni i tak Hrvati navadno ostajajo brez stranke, brez programa i brez prave poti.

**Novi ban obiskao vse ministre.** „Službene Novine“ so prinesle zapoved, podpisano 10. IX. 1935., da se postavita dva noviva bana, eden v donavskoj banovini, dr. Natlačen Marko pa v našoj banovini. Dozdajšnji naš ban dr. Dinko Puc je razrešen dužnosti Novi naš ban je obiskao vse ministre. Z novim ministrom dr. Krekom sta se dolgo pogovarjala od potreb naše dravske banovine.

**Generali se bijejo.** V našoj sosednoj državi Grčiji so na križopotji. Ne vejo, ka bi včinioli. Ali bi si postavili krala, ali bi pa ostanola republika s predsednikom države. Edni generali so za to, da Grčija dobi krala i tak postane monarhija, drugi so pa proti tomi. Med njimi je prišlo do bitja s sablami i revolveri. Nešterni so ranjeni, smrtnoga slučajja ne bilo. Za volo toga nelepoga dogodka je predsednik vlade Caldiris dao na ljudi proglaš, v šterom pravi, da bo 27. oktobra v glasenje za ali proti monarhiji. Položaj v državi je jako napnjeni.

**Bojna skoro gvišna.** Abesinija i Italija se nikak ne moreta z lepa pomiriti. Italija na vsakši način šče dobiti Abesinijo, s tem pa nezadovolna Anglija, ar bi Italija tak premočna gratala v Afriki, gde Anglija ma svoje kolonije. Zato se obe državi, Italija i Anglija strašno oborožujeta i vozita vojake i municijo v Afriko. Mussolini je odredio, da se v kratkom zberejo po vsaj Italiji vsi fašisti v uniformi i v orožji. Znamenje za te zbor po vsaj Italiji bo dalo zvonjenje vseh zvonov, tülenje fabrik i bovnanje. Računa se, da bo na te način zbranih 10 milijonov Italijanov. Splošno se misli, da če bo Italija šla z vojsko v Abesinijo, da se tudi z Anglijov poprimeta v boji, ar bo Anglija z orožjom branila svoje interese v Afriki.

**Spor med Abesinijov i Italijov** vsikdar bole zamotan. Rešavle se v Ženevi, gde mata glavno reč Anglija i Francija. Angleški zvünešnji minister Hoare je meo govor, iz šteroga so navzoči sklepali, da je Anglija v pitanji abesinskoga spora proti francoskomi mišljenji. Drugi den je pa govorio francoski minister Laval, ki se je zatogavolo nagnole bole k Italiji. Tak se pomali tvorijo tabori, ki se lepoga dneva pa vküp zgrabijo, če se z lepa ne pomirijo pri okrogлом stoli v Ženevi. Vej če bi gospodom v Ženevi dali puške v roke, naj se idejo strelat, ne bi bilo bojne.

Bistrički Ferko:

## Kokotova pesem.

Jako različen poseo v vesi opravljajo ženske, ka majo duge jezike i moški, ki so bole brbrasti kak ženske. Tak na priliko je Picekova Orša poštarica. Drogne oči ma, debelo glavno, obilno červo i grozno velka vüha. Drugo nema na redi, kak da otera po vesi ljudi. Vnogi si potrpi, vnogi pa, ki ma vročo krv, vzkipi, kda naša poštarica vrejüje pošto na njegov račun.

Tudi druge so, ki modrüjejo, malo gučijo, samo rade bi bile, ka bi se njuve reči po vesi raznesle i se sigdi z velkov gracijov sprijale.

Bole smešni so možki, ki ščejo sigdi meti svoj jezik poleg i sigdi ščejo biti prvi i se pokazati koražne. Tak majo navadote, kda je kakši preobrat v politiki, kda svoj glas povzdignejo i postanejo slavni. Tej navadno napelajo možke, šteri bi se radi na pameten način informirali kjerkoli, i bi prišli do toga, da bi potožili komi svoje gospodarsko gorje.

Tem pa kak je bio Kokotov Mijao je ne do toga. Samo ka napravio gde mešanico pa je zadovolen. Napelavle možke kak morejo nastopiti i skupno iti na koga, ne ve pa Kokotov Mijao i ne premisli, ka on ide proti sencu, njo bije, teja, ki poleg stoji se pa ne tekne. On namreč ne vidi, ka ge te tejo lejko prime za partice i ga stepe, ka njemi v lače vujde,

## GLASI.

### SLOVENSKA KRAJINA.

**Za črensovskoga kantora** je zvoljen g. Žizek iz Bistrice, ki je končao orglarsko šolo v Celji.

**Črensovski dijaki** so premionočo soboto v Lendavi igrali igro „Kovačev študent“. Pred igrov so trije (dva učitelja i učitelica) igrali nekaj komadov. Pa bi bolše bilo, da ne bi igrali. Lendavčanje smo že vajeni bolšega igranja. Poleg toga so pa šče predugo vlekli. Pač pa nam je pokazao lepoto goslanja g. Bačičov Vinko, sin g. župana. S svojimi goslami nas je tak znao potegnoli za sebov, da bi skoro pozabili odihavati. G. Bačič je žeo burno ploskanje. — Po tom so pa nastopili črensovski dijaki, ki jih je v dvema dnevoma pripravio „Bistrički Ferko“. Tej so pa zaistino tak dovršeno rešili svoje vloge, da so se Lendavčanje čüdili. Nekaj novoga si je zamislo Ferko, gda je šou z odra med občinstvo i od tam govorio z igralci na odri. Tak je žela novoga odra, da bi bili gledalci i igralci malo bole zvezani. Večkrat so igralce kar stavili z burnim ploskanjem. Obisk bi lahko bio bolši, pa je bilo premalo reklame. Vnogi so plakatov ne opazili i neso zvedeli, da bo igra. Pač pa bo bolši obisk, gda dijaki iz Črensovec drugoče pridejo. Zdaj so se postavili.

**Rankovci.** Ne davno je nezakonska mati slučajna dekla iz Sobote prinesla svojega 7 mesečnoga malčeka v Rankovce, da bi ga oča zdržavao. Gda so šče vsi spali, je ta mati položila dete pred hižov na tropine, nato pa odišla k sosedovim, da bi vidila, ka bo z detetom. Domačiva sina sta dete vzela i ga odnesla k sosedovim pred hišo. Mlajši si je celo lovsko puško vzeo. Vendar je mater šteo streliti. — Takši je sad greha. Siromaško dete, ka ga šče pa čaka v življenji!

**Otvoritev šol. leta 1935/36 na drž. mešč. šoli v D. Lendavi.** Šolsko leto 1935/36 se je otvorilo s popravnimi izpiti dne 30. avgusta t. l. Prijavilo se je 5 učencev (enk) in so vsi položili. Redno vpisovanje se je izvršilo od 1. do 3. septembra. Vpisalo se v I. razred 20 dečkov in 17 deklic, naknadno pa je prijaviło vpis še 6 dečkov, tako da je skupno vpisanih 63 učencev (enk); v 2. razredu je 11 dečkov, 9 deklic, skupno 20; v 3. razredu 11 dečkov, 8 deklic, skupno 18; v 4. razredu 5 dečkov, 9 deklic, skupno 14; na zavodu je torej vpisanih 115 učencev (enk). Nekaj let sem je bilo opažati stalno padanje učencev, ker starši radi pristojbin za

vpis in šolnino niso bili v stanju, da šolajo svoje otroke, posebno, ker ravno v času vpisovanja najbolj primanjkuje denarja. Letos se je število prijaviženih preokrenilo, predvsem v nadi, da bodo ubožnejši učenci v šoli dobili potrebne šolske knjige i druge potrebščine. Upravni odbor prispeva vsako leto okoli 1500 Din za nabavo učil revnim učencem. vendar pa ta vsota pri sedanjih draginji šolskih knjig kar skopni. Potrebno bo, da letos tudi društvo „Zajednica doma in šole“ pripomore, da se bo na šoli čim bolj izpopolnila ubožna knjižnica i se tako občutno zmanjšala revnim staršem skrb za šolanje svojih otrok.

**Tam od Müre...** Letos, okoli maja, se je ustanovilo pri nas nekše društvo. Ustanovitev toga društva je bila potrebna že davno. (Tak je gučao govornik na ustanovnom občnom zbori.) Naši dečki i dekke so pristopili ništerni zavolo toga, ka bi radi telovadili, drugi iz radovednosti, če je što pristopo iz navdúšenja ne vemo. No, ne zamerimo niednim, posebno prvim nej. V tom časi bodo vprizorili člani loga društva igro. Gledoč na igro ne bomo pravili nikaj, čeravno vsebina nikak ne odgovarja razmeram časa, gledoč na moralno vrednost pa ravno nasprotno vpliva, kak bi mogla. To igro se hodižo včit tudi po večeraj. Sprva je hodo k vajam tudi g. vučiteo, ki je bio določen, da režira to igro. A zdaj — hodižo naši dečki i dekke k vajam brez nadzorstva! Ka začenjajo med igrov, po igri i ka gučijo to nam znam ne trbe posebi omenjati. Pitamo se samo, gde so tu odločilni činitelje toga društva? Ali so bili odločilni samo te, da njim je bila, odnosno so mislili, da jim bo ustanovitev toga društva v kakšo pomoč? — Opazovalec.

**Novi Kerecov pomočnik — Slovenec.** Kak smo čteli pred kratkim v Novinaj (št. 29 i 31) je bio imenovani naš misijonar g. Kerec za predstojnika novoga misijona v provinci Junanfu. Na svoje novo mesto je odišeo aprila meseca. Mesto Junanfu leži v zahodni Kitajski. V kratkom odide g. Kereci za pomočnika pri vzgajanji mladine g. Andrej Majcen, doma iz Krškoga. Pariški misijonari, ki so dozdej sami v toj provinci opravljali misijonsko delo, so pozvali salezijance na pomoč. Kak prvi njim je bio poslani na pomoč naš delaven i znani misijonar, g. J. Kerec. Kereci bo pomagao pri njegovom izredno žmetnom deli g. Andrej Majcen, šteri je zdaj v Turini i se bo v družbi drugih misijonarov v kratkom pelao z ladjov do Tonkina i od tu z železnico do Junanfu. — Mladomi misijonari želemo dosta božega blagoslova v njegovom misijonskom delovanji!

**Karitas za vse, vsi za Karitas.** Prijatelje žrtvüjejo eden za drugoga vse. „Karitas“ je naš prijateo. Pa je prijateo tistij, ki so v stiski i potrebujejo penezno pomoč. Kak je ona naš prijateo, tak moremo biti mi njeni prijatelje. Prijateljstvo svoje pokažemo s tem, ka njoj zavüpamo... Zavüpanje pa pokažemo s tem, da se pri njoj zavarjemo. Zavarjete se lejko za slučaj smrti i za herbio. Za pogoje zavarovanja zvedite pri vodstvi „Karitas“ v Mariboru, Orožnova 8. pri g. Šshinka v D. Lendavi, pri g. Rousi v Beltincih i pri gospe Štalar Jožici v Soboti pri gg. dušni pasteraj i. t. d. Pobrigitje se kemprle, ar je škoda vsakoga dneva. Kemprle se zavarjete, tem prle bote meli zagvüšen pripomoček za stara leta, za slučaj smrti, ali za slučaj ženitve vaše dece. Že jezeri so izrekli zavarovalnici „Karitas“ toplo zahvalo. Zahvalni nej bote tudi vi!

**Vabilo.** Po določbi pravil ve vrši v nedeljo, dne 29. septembra 1935, ob pol 10 uri dopolde v lokalu „Mečanskoga doma“ v Murški Soboti 1. redni občni zbor Prekmurškega muzejskega društva. Dnevni red: referat prof. Novaka, 2. samostojni predlogi, 3. poročila odbornikov, 4. volitev novega odbora, 5. slučajnosti. Samostojne predloge je treba pismeno poslati odboru 8 dni pred občnim zborom. Pravico do glasovanja imajo le člani, ki so poravnali članarino do občnega zbora. Če ob napovedanem času občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure kasnejše zbor, ki je sklepčen brez ozira na število prisotnih članov. — Za prekmurško muzejsko društvo.

Gumilar Franjo l. r. Škrlak Vladimir l. r.  
predsednik. tajnik.

**Opomin!** Delavci in delavke, ki potujejo na delo v Francijo se opozarjajo, da so predpisi za zaposlitev inozemcev v Franciji zelo strogi — Delavci in delavke, ki ne izpolnjujejo v celoti in tako kakor je potrebno izvršiti obveznosti pogodbe, katero so pred odhodom na delo prostovoljno podpisali, se izpostavljajo nevarnosti, da izgubijo pravico nadaljnega bivanja v Franciji. — Tisti, ki iz kakršnegakoli vzroka predčasno zapustijo svojega delodajalca, s katerim so podpisali pogodbo, se izpostavljajo sledečemu:

1. da nikjer v Franciji ne dobijo več nobenega drugega dela, kajti zakon o zaposlitvi inozemcev predpisuje, da takih delavcev ne sme zaposliti noben drugi delodajalec, v slučajju pa, da jih kljub temu zaposli se izpostavi nevarnosti plačila predpisane kazni. 2. da bodo na lastne stroške vrejeni nazaj v domovino. — Ti predpisi ravno tako veljajo za one delavce, kateri so si vožnjo za potovanje v Francijo sami plačali. — Plačilo vožnje jih ne oprošča od nobene obveznosti in jih ne štiti pred kaznijo v slučajju neizpolnjevanja ali površnega izvrševanja pogodbe.

### Mesto Ljubljana razširjeno.

Na predlog notranjega ministra dr. Korroča so kraljevi namestniki podpisali zapoved, da se k mestu Ljubljana pridružijo dozdajšnja predmestja: Moste, Šiška, Vič, del občine Ježica. S tem se je naša lepa Ljubljana močno povečala. Ima nad 80.000 ljudi.

### Redka prilika.

Prodam hišo s trgovino, trafiko, gostilno i pet oralov prvostrene zemlje; veliki zelenjadni vrtovi, velik sadonosnik njiva, travnik gozd vse v najboljšem stanju. 3 km oddaljno od Ljutomer.

**Cena stošestdeset tisoč Din.**  
Ponudbe na upravo lista.

senca pa ostane nepoškodüvana. Ka pa, njega lejko stepe, kak što šče, on de itak Kokotov Mijao, ki de pripravleni pri prvij priliki koga napelavati, ka v nesrečo spadne.

Kajti rešt za Kokotovoga Mijala je ščista nekaj drugoga, kak za možke, šteri ma ženo pa deco i je samo to, ka prinese z dela domo. Zvün toga si je pa nišče ne zbušao svojega položaja, zato, ka so vsi bili senco, tela so se pa nej doteknoli.

To sam šteo najprle povedati o Kokotovom Mijali. Pa šče to bi rad povedao! Kda napravi Mijao oslarijo, to nešterni sprevidijo. Pa on to vse zabriše. Ve je nej čüdno ka guči. Pri guči pa tak švica. ka si more lače žmikati, dokeč njemi vsi ne vörjejo. On namreč vse porine na drugoga, rekši eni je žandarom povedao, po grmi se je sklepaio, pa pisao, ka smo si mi gučali.

„Ve ste vidili, ka je brod odpelo.“ Te pa začne vse ovoga pogledüvati od krščakov z belimi očmi. Ovomi se pa nanč ne senja o kakših žandaraj, ka bi koga deauncirao, nej o nikom drugom nej, najmenje pa, ka bi svojega sotrpina šče spravo v vekšo nesrečo kak je. Pamet. Ve to more sakši znati, ka majo žandarje oči pa vüha i si bar zapomlijo, bi pravili, štirje žandarje ednoga človeka. No, kda že ednoga majo, te že pa itak vse znajo, šče što je igrao na bajza ali punpardom. Ve je pa to lejko bole razmiti, kak pa

na slepo vörvati Kokotovomi Mijali, ki dela oslarijo za oslarijov v nesrečo i kyar drugomi. Že pri ženidbaj se poznajo njegove babje zmožnosti, ka pa te v politiki nebi, ki nüca govornij ljudi. To se je pa tak zgodilo:

Žonžijov Kekec i Katina Benda sta si bila jako radiva.

Ka drugo, kak zela bi se radiva. Pa Kekec je möu šče zvün matere cimprano hižo, pa puno pavučine na hiži. Te pa on Bendo jako rad möu, zato, ka bi ona nekaj prinesla k hiži.

Edno zajtro se je pa pelala Benda po kamen, štela je viditi hišo pa celo Kekecovo verstvo o šterom so ljudje nikaj nej dobro gučali. Na prazno je sedno nej štela priti, čiravno je Kekeca jako rada mejla.

Mati Kekecova jo je že od daleč zaglednola i zašepetala Kekeci:

„Sinek, püsti slive pa odi, odi, ka se Benda pela.“

Kekec je po ednom lijci včasi erdeči poustao, si s šörcom obrisao roke nato pa čube. Oba z materjov sta bežala prej k pouti k Bežekovoj hiži. Mati je včasi začnola popravliti pri Bežekovij polke. Bežekovi so ravno štrijhali.

Kekec se je pa razkoračo pred hižov. roke djao v žep i se je ozdaleč smijao Bendi, ki je postanola vsa erdiča od sramežljivosti. Kama, kama, pijta Kekec pa ide pomali kcoj k kolam. Po kamen. je odgovorila Benda i nej znala eli bi šla naprej eli bi pa henjala.

„Joj, joj, so začefketali mati, malo henjaj, malo henjaj. Kamen, kamen, aha, aha.“

„Kamen.“

Zdaj maš dobro pout i gleda po vesi. V Bendo ga je bilou sram poglednoti.

Ka pa težake mate, pita Benda pa pokaže na Bežekove, ki so štrijhali, mijslila je pač, ka je tou Kekecova hiža.

„Ja, pravi Kekec pa gleda gor po vesi. Ja, ja, zašepče mati, zdaj nekaj hižo gor spucamo na sprotlitje pa livi gor postavimo.“

„E, ka bi Benda eli ka si“ se oglasi Kokotov Mijao, ki je šou nekam v Krošču ali kama. „Ve tujto ne vörvli. Ve ti je Kekecova hiža eno ta prej k pouti. Ta kuca. Viš, ka jo šče pellar ne bi šteo meti.“

Mati so od nevole nej znali ka bi delali i odslivkali domou. Kekec je pa repeči gledao za Bendo, s šterov je zadnjikat gučao.

Tak je po nepotrebnom Kokotov Mijao razdro ženitve i mogoče mirno življenje dvoje poštenij ljudi.

Mijao je büo s tem zadovolen, ka je napravio Kekeci i Bendi nesrečo, ato pri broudi pa vnogim, vnogim skrbi, Kokotov Mijao pa ostane vseedno Kokotov Mijao i vsakši spadne v nesrečo, šteri se noude drugokrat ravnao po lastnoj pameti. Iстина pa ostane istina, kakšte de Kokotov Mijao inači spejvao.

## Kratke novosti.

**Strašna hūdobija odnorele matere.** Edna tovarniška delavka, štera je delala v „Papirnici“ na Sladkom vrhi je v preminočem tjedni, kda se je vračala iz tovarne, napadnola v duševnoj zmešanosti svojo sodelavko. Ranila jo je s pivinskov kantov po glavi. To pa ne bilo zadosta. Po podnevi je z nožom napadnola svojega pojbara i njemi zadjala takšo rano v črevo, ka so njemi krvajice izstopile. To je napravila zatoga volo, ar je mislila, ka njeni hodi tüdi z delavkov, štero je predpodne napadnola, kak zgoraj poročamo. Nato je šče vzela svoje nezakonsko dete, šla z njim k Müri, ga vrgla v Müro, nato pa šče sama notri skočila. Dete se je vtopilo, dočim so yalovi njo prinesli na plitvino. Nato se je podala domo i vse doma povedala, kak se je zgodilo. Domači so jo spravili v Maribor, gde so nesrečnico zaprli.

**Nova žrtev planin.** V nedelo se je smrtno ponesrečila na planini Zelenici 23 letna mladenka Božena Zvikelbachova. Kda se je vračala s planine je spadnola v prepad. Pri tom njoj je počila lobanja i se njoj je potrla po edna noga i roka. Doktorje majo malo vūpanja, ka jo ohranijo pri življenji.

**Izgredi pri Sarajevi.** Pri proščeni cerkve v Rogatici je bilo cerkveno zborovanje, šteroga se je vdeležilo jako dosta lüdi. Med zborovanjom je priletelo iz Sarajeva letalo, da bi metalo letake med lüdi. Ar pa je letalo nizko letelo, se je zadelo v električno žico i spadnola na zemlo. Pri toj priliki je pribežalo iz varaša 10 muslimanov. Ar so pa šli prek cerkvenoga zemlišča pravoslavne cerkve, so pravoslavni zborovalci zahtevali, naj se maknejo. Nato je prišlo do spopada, pri šterom so bili ranjeni tüdi orožniki. Orožniki so se poslužili tüdi orožja. Pri toj priliki sta bila dva bujtiva, 24 jih je pa ranjenih.

**40 letnica meštništva dr. Korošca.** Dr. Korošec Anton, notrašnji minister pred kratkim obhajao 40 letnico, ka je Gospodov mešnik. Za te lepi jubilej so ga naš prevz. g. knezoškof imenuvali za častnoga mariborskoga kanonika. Čestitamo.

**Nesreče visokih državnikov.** 29. augusta se je smrtno ponesrečila belgijska kralica Astrid, štera se je pelala s svojim možom belgijskim kralom v avtoji. Te je iz neznanoga vzroka

spadno iz ceste v Vierwaldstättsko jezero v Švici i se zaletlo pri tom v drevo i nato v jezero. Pri tom spadaji je kralici počila glava i ta je nato včasi vmrla. Tüdi sam krao je poškodüvani, ali njegove poškodbe neso nevarne. Zavolo te nesreče se je vsa Belgija zavila v globoko žalost. Z vseh hiš visijo žalne zastave. — Druga nesreča se je dogodila avstrijskomi ministri Feyi, šteri se je tüdi ponesrečo i to tüdi z avtojom. Minister si je pretreso živce i možgane i se njemi je potrla kost (čunta) v nosi. Poleg toga šče ma na glavi druge poškodbe, tak ka bo mogoč ostati dugši čas v špitali.

**Nove cerkve v Zagrebi.** Zagrebški nadškov koadjutor prevzvišeni dr. Stepinec je izdao proglas zagrebškim vernikom, v šterom je prosil, naj njemi pomagajo pri zgraditvi 8. novih cerkev, štere de dao graditi. 18. augusta je bilo zbiranje na nove cerkve v zagrebškoj katedrali i samo v nabiralniki prezvišenoga dr. Stepinca je bilo 25.000 Din., pa po drugih zagrebških cerkvaj tüdi prišlo vküp vnogo jezer dinarov.

## Medjimurski konj.

V vzhodnem delu Slovenije se že od nekda joi srednje težki konj, ki mu nekateri niso vedeli pravega imena in so zato predlagali, da bi ga bilo treba opustiti in upeljati, če le mogoče, noniusa iz Slavonije. Ta naš domači, preizkušeni konj hitro raste in je kmalu sposoben za delo, je zelo skromen v hrani, pri delu pa vstrajen. Uporablja se za delo v ravnini, kakor tüdi v bregih. Pa če je treba, se lahko postavite z njim tüdi, če ga vprežete v zapravljička.

V glavnem se goji medjimurski konj v Medjimurju, ali bolj prav: v Medjimurju je glavni trg za prodajo tega konja. Medjimurci kupujejo konje v Zagorju, Pomurju in ostalem vzhodnem delu Slovenije, nakar jih nekaj časa rede ali „popravljajo“, da so sposobni za trg. Na ta način je dobil konj tüdi svoje ime. Ker se je kupoval tüdi drugod, ne samo v Medjimurju, so ga uradno nazivali Madjari noriški konj. Znano je, da ima medjimurski konj tüdi danes dobro oceno; v Slovenski krajini prodajajo žrebeta od 4.000 do 6.000 Din komad.

Merodajno besedo o medjimurcu ima gotovo konjerejski strokovnjak *Steinhasz*, ki je v svoji knjižici „Uzgoj konja u Medjimurju“ navedel važne ugotovitve v študiji o njegovem po-

stanku. Predvsem ugotavlja, da je medjimurski konj nastal s križanjem angloarabskih kobil z noriškimi žrebci.

Medjimurski konj je nastal v časih, ko so naši predniki vozili vino in žito v kraje bivše Avstrije, Kranjske i. t. d., odkoder so pripeljali verjetno prve noriške žrebce, ki so jih spuščali na svoje kobile, katere so imele pretežno arabsko kri. Z uspehom tega križanja so bili očividno zelo zadovoljni. Križanci so bili močnejših od domačih kobil in bolj vstrajni od noriških. Za zboljšanje medjimurskega konja so preje delovale žrebčarne na Madjarskem in Hrvatskem.

Razlikujemo dva tipa medjimurskega konja. Pri vzgoji lažjega tipa so služile arabske in angloarabske kobile, ki so se križale z žrebci noriške krvi. Reprezentanti tega tipa so torej bili proizvod križanja toplokrvnega in mrzlokrvnega konja v prvi generaciji. Težji tip medjimurskega konja je nastal pozneje s križanjem arabskih in angloarabskih kobil z noriškimi, pozneje pa z belgijskimi žrebci. Ta konj je torej proizvod križanja medjimurskih kobil lažjega tipa s težkimi žrebci v tretji in četrti generaciji.

Po vojni so se uporabljali za plemenjenje medjimurskih kobil *importirani belgijski žrebci*, ki jih je delila država in pozneje banovina. Za plemje služi še nekaj domačih medjimurskih žrebcev, ki so že zelo redki. S križanjem domačih kobil z belgijskimi žrebci smo dobili *ново obliko* medjimurskega konja, ki se že razlikuje od starega medjimurca. Moramo pa povdariti, da še niso popolnoma izumrle medjimurske kobile starega tipa. Naloga selekcije bodočih let je, da se ohranita in zboljšata oba tipa medjimurskega konja.

Sedaj je medjimurec tüdi *uradno potrjen* kot najprimernejši konj za te kraje. S tem je ugodeno želji naših konjerejcev in je zadeva končnoveljavno rešena.

Velika napaka je, da naši konjerejci često prodajajo najboljše živali, za domačo uporabo in za plemje pa pustijo slabše živali. Ta negativna selekcija je v škodo naši konjereji ter jo bo treba opustiti. V svrhu povzdige konjereje so se odbrale najboljše kobile in sprejele v *rodovno knjigo*, ki jo začasno vodi banovinska žrebčarna na Selu pri Ljubljani. Pozneje jih bodo prevzele konjerejske podružnice. Določili se bodo še žrebci, katerim bo treba spuščati rodovniške kobile.

Dobro sredstvo za zboljšanje konjereje je uvedba *odbiranja žrebčkov*,

ki se zaznamujejo za vzgojo za plemje. Rejcu zaznamovanega žrebčka se izplača po enem letu vzdrževalna nagrada 400 Din, če ga vzgaja za plemje. Če ga rejec vzgaja še eno leto, prejme nagrado 600 Din. Najboljše živali bi odkupila banska uprava, ostali pa bi se licencirali kot privatni žrebci.

## Službena naznanila.

Sresko načelstvo v D. Lendavi, dne 5. 9. 1935. Pov. S. No 170/5.

### RAZGLAS.

Po naknadno izdani odredbi ministrstva notranjih zadev od 2. septembra 1935. ostanejo pri upravnih oblastvih uradne ure še nadalje nedeljene.

Razveljavljajoč tuuradni razglas Pov. S. No 179/4 od 2. 9. 1935. se v smislu prejšnjih predpisov kraljevske banske uprave določajo uradne ure *ob delavnikih*: od 7:30<sup>h</sup> — 14<sup>h</sup> (1/2 8 zjutraj do 2. popoldne)

*ob sobotah*: pa od 7:30<sup>h</sup> — 13:30<sup>h</sup> (1/2 8 zjutraj do 1/2 2 popoldne.)

Ob delavnikih se vrši dežurna služba ob 16<sup>h</sup> — 18<sup>h</sup> (4 pop. — 6 pop.), ob nedeljah pa od 9. do 12. ure.

Uradni dnevi so kakor do sedaj ob torkih in petkih ter se stranke redoma sprejemajo od 9. do 12. ure in le v najnujnejših in res neodložljivih slučajih tüdi ostale dni med 9. in 12. uro razen nedelje in praznikov.

Stranke se naj v lastnem interesu drže točno navedenih uradnih ur in uradnih dni.

Popoldan in za časa dežurstva naj ne hodijo na urad, ker ne morejo ničesar opraviti.

Sreski načelnik:  
Dr. Kartin s. r.

Po odobrenem delavnem programu Ministrstva za trgovino in industrijo, Osrednje uprave za mere in dragocene kovine v Beogradu z dne 22. januarja 1935 šte. 347 se bo vršilo pregledovanje in žigosanje s o d o v pri postajah za kontrolu sodov in sicer:

	11.	nov.
	9.	dec.
V Ljutomeru dne 12. in 14. m. okt. 1935	13.	nov.
	11.	dec.
V M. Soboti dne 10. in 11. m. okt. 1935	12.	nov.
	10.	dec.

O tem naj se obvesti gostilničarje, vinogradnike, sodarje i. t. d.

Sreski načelnik:  
Dr. Kartin s. r.

## Marička je šla po bogastvo.

Sunce si lega za zlate gore k počinki. Neba je zažarjena tak lepo, kak da bi jo dičili najlepši biseri sveta. V tom žari leskeče tüdi okno male hižice, kak da bi sijao iz hiše čisti zlat.

Pri tom malom okni je naslonjena na polico ženska, ki je bleda in jokajoč zdiha, pa se pa zgledava proti nebi, v dalečine, ki toneče v mraki bežijo ešče dele.

Pred ništernimi vōrami je v toj maloj hišici bila slova. Njena hči in ona sta se obimali i jokali od žalosti, da sta si mogli v roke segniti, küšnoti i se razločiti.

Marička je šla v Francijo. Prišeo je večer. Iz törna je bilo čüti velki zvon: „Zdrava Marija . . .“ Po molitvi je vūžgala mati lampaš. To je bio mali kühinjski lampašek, ki se je zdaj jako kadio. Potegne ga na rob stola i pošrajfa doli tak, ka je samo malo komaj vidno gorelo. Mati je šla k okni. Odpre okno, či ravno je znala, ka de zabadav, pa začne milo zvati svojo hčerkico, svoje dete domo. „Moja Marička, zlata moja roža, hodi k večerji.“ Zajokala je . . .

Ne bilo nikoga. Materin glas je odbijala vlažna i nizka stena. Ona pa, štero je mati zvala k večerji, je bila že daleč. Kre visikij gor je že füčkao mašin, v šterom se vozi v delešnji svet. V ednom vagoni je slonelo lice kre okna, ki je zdihavalo nazaj ta, odked odhaja — k materi — pa to je ne mogoče. Mašin je nesmileni i vozi dele . . . dele . . . ta v noč . . . v

Francijo . . . od matere . . . daleč . . . li naprej . . . Marička se zajoe.

Po dugoj vožnji se pripela Marička v novi kraj . . . ge so mati . . . ešče je spadnola dosta skuz prle, kak se je malo privčila novomi kraji . . . novomi lüstvi . . . novim šegam. Vidila je druga lica, vidila druge lüdi . . . čüla je drugi jezik, samo nikaj ne domačega. Stopila je na novom domi k okni in zagledala mesec. Njemi se je potožila i milo zdiha. V tom jokanji je vsa zmantrana zaspala.

Nova domovina je Marički dala srečo. Mela je dosta vsega, spravila si je dosta penez. Veselila se je sreči i skem bole se je veselila, tem leži je pozabila na dom, domačo ves, domačo cerkev, vse, celo materin obraz je stopo v meglo i več postao daleč od nje. Marička dele in dele v srečo . . . mati doma pa dele in dele v starost i v nevole.

Leta so šla kak tihi vetrič.

Prišla je zima. Povsod je spadno sneg. Sani so tiho škrabale zamrznjen led i sneg. Kovrani so iskalih rano pri parmaj i hrambaj pa tüdi senske steri so radi prekapali.

Marička je bila zadovolna v Franciji. Doma so pa mati zbetežali. Močna zima je sirotico tak spotrla, ka so jo sosodje prinesli k sebi v oskrbo.

Edno zimsko jütro je bilo jako lepo. Drevje je bilo puno bisernij kinčov, beloga ivja. Po poti se je čüo mali zvonček. Šli so gospod kaplan i nesli Oltarsko Svestvo pa sveti olij Maričkinoj materi . . . Dühovnik stopi v hišo.

Okoli matere samo lücki lüdjee . . .

Marička je deleč . . . Mati jo je iskala z rosnimi očmi. Dühovnik so začnoli moliti . . . vsi so molili za betežnico na smrtnoj posteli . . . i naskori za tem za pokojno düšo . . . i svetlost vekivečna . . . Vüsta so trepetala . . . tüdi jokali so ništerni.

Na cintori na den pokopa je veter škripao s križi, gda so prinesli pokojno k večnomi počinki. Na glas tü nej jokao nišče. Skuze pa so rosile zmrznjene grobe. Novi grob je objjno kak beli prt sneg, ki je spadno ešče tisto noč do kolena visiko. Sneg je objjno mater, mesto njenoga deteta . . . mesto Maričke.

Čuk je jokao tisto noč tak žalostno, da so se lüdje skrivali pod odivala i nišče nej vūpao k sosedi.

Žalosten glas od materine smrti je prišeo tüdi do Maričke. Mati je želela na zadnjo vōro, naj njoj pišejo, ka se naj povrne domo. Naj okiña na protlike njeni grob s kakšov rožov in naj moli pri njenom grobi.

Nemo je odprla pismo kak iz navade. Samo ajdnok zakrikne: „O draga moja mati, Vi ste odišli v vekivečnost . . . nej ste se včakali mene domo, ka bi Vam pokazala ka Vam je prinesla vaša hči . . . o moja mati . . . o zlata moja mati . . .“ Molila je za mater . . . i svetlost vekivečna . . . Bridki joč jo prime i nemre dele.

Po kratkom vremeni je pred spodrejtov njenom hišicov v starom kraji henjao foringaš. Iz kočije stopi Marička. Bila je bleda i višiša, kak da je odišla. Po bundi so se svetile gospocke gombe.

Pri dveraj . . . pri zapretij dveraj je zajokala i jokala je te tak milo, ka

so jo prišle sosede tolažit, ešče več pa gledat njene küfre pa njo. Obdarüvala je svoje znane sosede i pajdašice, te so njoj pa pripovedavale, kak je kaj v starom kraji bilo. Gučale so si tüdi od pokojne matere i od spreveda, od žalostne slove, štero so nabrali gospod školnik sami, pa so spejali v slovi tüdi od nje.

V kratkom časi je bila znana bogataška v okolici. Cela krajina jo je hvalila i zvišavala. Oglašüvali so se tüdi kakpa vogledniki. Pa ka bi tü zamüdili priliko!

Marička pa nej mislila na gostüvanje, mislila je na svojo mater, štero je tak rada mela pa jo je že zgübila. Težila pa jo je tüdi edna druga miseo . . . da je tüdi ona betežna. V njeno mlado telo se je naselo beteg že v tüjini, ki jo süši bole i bole. Lica so njej na mestaj cvela kak rdeča roža, pa samo za hip, potem pa je pali obledela i si je brisala rosnato čelo. Cvela je in precvela je kak roža, ki raste brez vlage. Marička je našla srečo, zgübila pa je drago mater i lübleno zdravje.

Ravno pred kresom tisti den je zvon zavzono i na to so vsi zvonovi zvonili . . . po vesi so se lüdje ponižno prekrižavali i šepetali . . . Marička je mrla . . . njeno življenje je povejnolo.

Prvo nedelo po njenom sprevedi je šla skoro vsa mladina na njeni grob molit. Grob je ešče ne bio zaraščeni, ne s travov pa ne s cvetjom, nego je bio ešče goli. Na njevom križi pa je viso lepi, v svilo zvezani püšeo rdečij in belij klinčov. Te rože se nej bile že friške. Visilo je samo povejneno cvetje.